

Inspektionsrapport
från Skolverket
54-2007:0915

Utbildningsinspektion i den fristående gymnasie- skolan Vänergymnasiet i Mariestad

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående gymnasieskolan Vänergymnasiet i Mariestad

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående gymnasieskolan Vänergymnasiet i Mariestad. Besök gjordes i skolan den 20-21 september 2007.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningskvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 11 april 2008 skall Vänergymnasiet AB redovisa till Skolverket enheten i Göteborg vilka åtgärder som vidtagits mot den brist som påtalats i verksamheten.

Skolverket avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten i Vänergymnasiet, med undantag av nedanstående områden, övergripande är av god kvalitet. Eleverna vid Vänergymnasiet är medvetna om att de kan och har möjlighet att påverka sin skolsituation och det finns en fungerande samverkan kring skolövergripande frågor. Eleverna har tillgång till läromedel och utrustning som möjliggör för dem att få en tidsenlig utbildning och att nå målen. Rektorn är väl förtrogen med den dagliga verksamheten vid sko-

lan och har stort förtroende hos elever och personal. Huvudmannen har en stabil ekonomi och antalet elever som söker skolans utbildningar utvecklas positivt.

Följande områden inom skolans namn verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolan bör arbeta för att öka elevernas möjligheter att nå de nationella målen i gymnasieskolans kärnämnen.
- Elevernas kännedom om de nationella målen för utbildningen bör öka för att därigenom också förbättra elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sin utbildning.
- Skolan bör bättre följa upp att undervisningen oberoende av lärare och ämne utvecklas så att den svarar mot läroplanen och andra nationella mål och riktlinjer.
- Skolan bör arbeta med att förbättra åtgärdsprogrammets innehåll och se över rutinerna för upprättandet av åtgärdsprogram.
- Skolan bör förbättra sitt arbete med att säkerställa likvärdighet i betygssättningen och i sammanhanget särskilt analysera skillnaderna mellan provresultat i nationella kursprov och betyg samt vid behov vidta åtgärder.
- Skolan bör arbeta med att bättre systematisera sitt kvalitetsarbete och att utveckla kvalitetsredovisningen till att vara ett instrument i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.
- Skolan bör förbättra sina rutiner för att kartlägga behov av, informera om samt erbjuda modersmålsundervisning, svenska som andraspråk och studiehandledning på modersmål.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Mats Lindström
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också enhetschefen Hans Larson och undervisningsråden Tomas Erlandsson och Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga

Rapport

Kopia till

Mariestads kommun

Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående gymnasieskolan Vänergymnasiet

Innehåll

Inledning	1
Underlag	2
Beskrivning av Vänergymnasiet	2
Sammanfattande bedömning.....	3
Bedömning av resultaten.....	4
Bedömning av genomförandet.....	6
Bedömning av förutsättningarna	11

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Vänergymnasiet den 20 och 21 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets andra inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet 2002. Den senaste inspektionen av skolan gjordes 2004. I Skolverkets beslut den 28 juni 2005 (dnr 54-2004:1128) konstaterades brister avseende skolans kvalitetsredovisning. Sedan skolans huvudman redovisat åtgärder konstaterade Skolverket den 23 januari 2006 att Vänergymnasiet uppfyllde villkoren för att stå under statlig tillsyn och vara berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner.

I Skolverkets beslut bedömdes också att skolan hade behov av förbättringsinsatser inom områdena: Lärarnas utbildning, städningen av lokalerna, kvalitets-säkring av betygssättningen, kvaliteten på utbildningen i Fordonsprogrammets karaktärsämnen, lokala bearbetningar av kursplanerna, tillgång till referensmaterial och Internet samt skolans handlingsplan mot mobbning. Skolverket följer i denna inspektion upp hur skolan arbetat med kvalitetsförbättringar på dessa områden.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som anges i Skolverkets beslut åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av beslutet. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar, elevhälsosamordnaren, studie- och yrkesvägledaren samt företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte också lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Huvudmannen för Vänergymnasiet har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifterna i rapporten.

Skolverket har i samband med inspektionen kontaktat Mariestads kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen har inte utnyttjat sin rätt till insyn i skolans verksamhet.

Beskrivning av Vänergymnasiet

Vänergymnasiet	Antal elever
Gymnasieskola	116

Skolverket beslutade den 7 december 2001 (dnr 44-2001:1161) att den fristående gymnasieskolan Vänergymnasiet i Mariestad är berättigad till bidrag för utbildningarna Fordonsprogrammet med inriktning Transport samt Hotell- och restaurangprogrammet med inriktning Restaurang och måltidsservice. Respektive utbildning har i bidragshänseende hänförs till motsvarande nationellt program dvs. Fordonsprogrammet och Hotell- och restaurangprogrammet.

Huvudman för skolan är Vänergymnasiet AB med organisationsnummer 556626-9014.

Verksamheten vid Vänergymnasiet startade läsåret 2002 och omfattar årskurserna 1–3 inom utbildningarna Fordonsprogrammet med inriktning Transport och Hotell- och restaurangprogrammet med inriktning Restaurang och måltidsservice.

Båda utbildningarna följer 1994 års läroplan för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) samt program mål och kurs-/poängplaner för motsvarande nationellt program. Skolan hade vid inspektionsbesöket 116 elever. Av dessa studerade 43 elever vid Hotell och restaurangprogrammet samt 73 elever vid Fordonsprogrammet. De flesta eleverna är folkbokförda i Mariestads kommun, men skolan har även elever från bland annat Götene, Gullspångs och Töreboda kommun.

Vänergymnasiets verksamhet bedrivs huvudsakligen i Johannesberg i den östra delen av Mariestad. Skollokalerna inrymde tidigare en särskola och har iordningställt för undervisningen i kärnämnen och även för Hotell- och restaurangprogrammets karaktärsämnen. Fordonsprogrammets verkstadslokaler och körgård finns i närområdet en knapp kilometer från skolan.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Vänergymnasiet och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för en fristående skola.

Vänergymnasiet svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet. Eleverna är medvetna om att de kan och har möjlighet att påverka sin skolsituation och det finns en fungerande samverkan kring skolövergripande frågor. Undervisningen i kärnämnen infärgas i stor utsträckning med exempel och resonemang som eleverna känner igen från sina yrkesinriktningar. Eleverna har också tillgång till läromedel och utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning och för att nå målen.

Rektorn är väl förtrogen med den dagliga verksamheten vid skolan och har stort förtroende hos elever och personal. Huvudmannen har en stabil ekonomi och antalet elever som söker till skolans utbildningar utvecklas positivt.

Med undantag av nedan redovisade brist bedömer inspektörerna att skolan uppfyller de krav som ställs på en fristående gymnasieskola.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brist snarast måste åtgärdas.

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör arbeta för att öka elevernas möjligheter att nå de nationella målen i gymnasieskolans kärnämnen.
- Elevernas kännedom om de nationella målen för utbildningen bör öka för att därigenom också förbättra elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sin utbildning.
- Skolan bör bättre följa upp att undervisningen oberoende av lärare och ämne utvecklas så att den svarar mot läroplanen och andra nationella mål och riktlinjer.
- Skolan bör arbeta med att förbättra åtgärdsprogrammets innehåll och se över rutinerna för upprättandet av åtgärdsprogram.
- Skolan bör förbättra sitt arbete med att säkerställa likvärdighet i betygssättningen och i sammanhanget särskilt analysera skillnaderna mellan provresultat i nationella kursprov och betyg samt vid behov vidta åtgärder.

- Skolan bör arbeta med att bättre systematisera sitt kvalitetsarbete och att utveckla kvalitetsredovisningen till att vara ett instrument i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.
- Skolan bör förbättra sina rutiner för att kartlägga behov av, informera om samt erbjuda modersmålsundervisning, svenska som andraspråk och studiehandledning på modersmål.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Kunskaper

Eleverna som börjar på Vänergymnasiet har varierande meritvärden¹ från årskurs 9.

Tabell 1. Meritvärden från årskurs 9 för elever intagna vid Vänergymnasiet läsåret 2007/08.

Meritvärde för elever intagna på program	Genomsnittligt meritvärde	Högst meritvärde
Fordonsprogrammet	140	210
Hotell- och restaurangprogrammet	180	255

Källa: Uppgifter från intagningskansliet Gymnasium Skaraborg

Noteras bör att de genomsnittliga meritvärdena är låga för elever intagna till skolan, speciellt till fordonsutbildningen. Lägsta meritvärdet vid intagningen läsåret 2007/08 är för båda utbildningarna 100 poäng. Av elevernas meritvärden kan förstås att eleverna har olika förutsättningar för att nå målen i läroplanen och kursplanerna. Med tanke på att sökintresset för skolans fordonsutbildning har blivit större med åren så är meritvärdena för årets intagna elever högre än de varit tidigare år.

¹ Meritvärdet räknas fram genom att bokstavs betygen översätts till siffror där MVG ger 20, VG 15 och G 10. Därefter räknas de 16 bästa betygen samman och ger det så kallade meritvärdet. En elev som har minst 16 betyg kan alltså ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

Tabell 2. Jämförelse mellan genomsnittligt betygspoäng² i slutbetyg för åren 2005 och 2006 för gymnasieelever vid Vänergymnasiet i förhållande till riket.

	Fordonsprogrammet		Hotell och restaurangprogrammet	
År	Vänergymnasiet	Riket (nationellt program)	Vänergymnasiet	Riket (nationellt program)
2005	10,2	11,5	12,3	12,8
2006	10,3	11,6	12,4	12,9

Källa: Skolverkets officiella statistik

Av tabell 2 framgår att Vänergymnasiets elever på Fordonsprogrammet resultatmässigt ligger betydligt lägre än genomsnittet för motsvarande nationella program i riket. Mot bakgrund av ovanstående redovisning av elevernas meritvärde från årskurs 9 och att det är få elever (9 respektive 13) som ingår i underlaget för år 2005 och 2006 är det svårt att dra slutsatser om resultatet av skolans arbete med utbildningen inom Fordonsprogrammet.

En genomgång av skolans egen betygstatistik för läsåret 2006/07 visar att eleverna som lämnade skolan efter årskurs 3 har fått tillsammans totalt 695 kursbetyg. Av dessa är 55 icke godkänd (IG). Endast 6 av dessa är satta i karaktärsämnen övriga 49 i kärnämnen och allmänna ämnen. Karaktärsämnena består i statistiken av 44 olika kurser där totalt 467 betyg är satta. Det betyder att 1,3 procent av betygen i karaktärsämnena är IG. Kärnämnen och övriga allmänna ämnen innefattar vid Vänergymnasiet 15 olika kurser där det sammantaget har satts 228 betyg. I kärnämnen och övriga ämnen är 21 procent av betygen IG. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att öka elevernas möjligheter att nå målen i gymnasieskolans kärnämnen. Se vidare i avsnittet Bedömning av genomförandet under rubriken innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen.

Skolan redovisar sammanställningar av resultat från de nationella kursproven för läsåret 2006/07. Dessa sammanställningar visar att i ämnet matematik är måluppfyllelsen anmärkningsvärt låg, 40 procent av eleverna fick betyget IG vid de nationella kursproven i Matematik A. I motsvarande kursbetyg var det 11 procent som fick betyget IG. I kursproven i Engelska A var 29 procent IG medan motsvarande kursbetyg visar 7 procent IG. I intervjuer menar lärarna att flera av eleverna på skolan har svårigheter att göra sig gällande i provsituationen på grund av dyslexi och andra hinder men visar sin förmåga i andra situationer. Inspektörerna konstaterar att skillnaderna mellan provresultat i nationella kursprov och betyg är mycket stora. De nationella kursproven ska fungera som ett hjälpmedel för att bedömningsgrunderna ska bli så enhetliga som möjligt över hela landet. Inspektörerna bedömer att skolan bör analysera dessa skillnader och vid behov vidta åtgärder. Inspektörerna vill i sammanhanget också påpeka vikten av att Vänergymnasiet använder sig av de nationella proven för att kvalitetssäkra sin betygssättning. Se vidare i avsnittet Bedömning av genomförandet under rubriken bedömning och betygssättning

² Betygspoäng räknas fram genom att samtliga kursers poäng multipliceras med vikt för betyg (där IG=0, G=10, VG=15 och MVG=20) dividerat med summa poäng för eleven totalt.

Enligt rektorn gör skolan sammanställningar av betygsstatistik och nationella prov. Resultaten diskuteras vid veckomötet men intervjuer med lärare och rektorn visar att skolan inte genomför utvärderingar, analyser eller diskussioner om hur olika metoder och arbetssätt i verksamheten står i relation till kunskapsresultat vid skolan. Se vidare i avsnittet Genomförande av verksamheten under rubriken kvalitetssäkring och förbättringsarbete.

Av elever och lärare får inspektörerna många bra exempel på att elever speciellt i karaktärsämnen är medvetna om målen för kursen och utifrån det påverkar lärarbetet och att de är införstådda i bedömningar och betygssättning. Intervjuer och besök i verksamheten visar dock att det beroende på ämne och lärare finns skillnader i elevernas kunskap om såväl läroplanens som kursplanernas mål. Om elever inte har vetskap om målen är det svårt för dem att veta vad de kan ta ansvar för och ha inflytande över samt om de blir rättvist bedömda. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör arbeta för att öka elevernas kännedom om de nationella målen för utbildningen för att därigenom också förbättra elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sitt lärande oberoende av lärare och ämne.

Normer och värden

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Eleverna vid Vänergymnasiet är medvetna om att de kan och har möjlighet att påverka sin skolsituation. Genom bland annat klassrådets, elevrådets och skolkonferensens kontinuerliga möten finns enligt inspektörernas bedömning en mycket väl fungerande samverkan om skolans övergripande frågor.

I intervjuer med elever och i verksamhetsbesök lyfts den lilla skolans fördelar fram där de små grupperna bidrar till ett positivt klimat och att alla blir sedda och respekterade. Vidare ger eleverna uttryck för att man respekterar människors lika värde och att man inte accepterar kränkningar. Eleverna känner sig trygga. Såväl elever som lärare beskriver uppskattande den samhörighet och gemenskap som råder mellan elever och mellan elever, rektor och lärare. Såväl vårdnadshavare, elever som lärare berättar dock i intervjuer att bråk och trakasserier mellan elever har förekommit vid skolan. Den gemensamma uppfattningen är att skolans personal uppmärksammar eventuella problem och att dessa åtgärdas omedelbart. Se vidare i avsnittet Bedömning av genomförandet om arbetsmiljö och delaktighet.

Inspektörerna bedömer att eleverna vid Vänergymnasiet har goda förutsättningar att utveckla normer och värden i enlighet med skollagen och läroplanen.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill har granskats om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoseas i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Arbetsmiljö och delaktighet

Det råder numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I likabehandlingsplanen skall åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7).

Vid Vänergymnasiet finns en likabehandlingsplan. Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Planen anger exempelvis inte tydligt och konkret utifrån en aktuell kartläggning vilka insatser som behövs under det kommande året för att främja likabehandling samt förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling vid den här skolan. Intervjuer med föräldrar visar att skolans likabehandlingsplan inte är känd bland vårdnadshavarna.

Inspektörerna bedömer att Vänergymnasiet måste upprätta en likabehandlingsplan i enlighet med lagens krav. Inspektörerna vill i sammanhanget påpeka vikten av att likabehandlingsplanen innehåller en beskrivning över hur planen skall göras känd och förankras hos elevernas vårdnadshavare.

I intervjuer med elever och personal uppfattar inspektörerna att eleverna vid Vänergymnasiet inte i enlighet med bestämmelserna medverkat i upprättandet av likabehandlingsplanen. Rektorn menar dock att eleverna medverkat i framtagandet av likabehandlingsplanen men att skolan i detta arbete använt sig av andra beteckningar som ordningsregler och värdegrund. Inspektörerna förutsätter att eleverna medverkar i kommande utvärderingar och revideringar av skolans likabehandlingsplan.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Mer än 15 veckor av elevernas utbildningstid är arbetsplatsförlagd utbildning (APU). På de olika arbetsplatserna har eleverna handledare. Under tiden för APU dokumenterar eleven och handledaren vilka delar av kursen och vilka mål i kursplanen eleven arbetat med. Lärare från skolan besöker arbetsplatsen och följer upp elevernas utbildning. För bedömning och betygssättning samråder läraren med handledaren och använder sig av olika typer av praktiska och teoretiska prov under den skolförlagda tiden av karaktärsämnet. Enligt rektorn och lärarna i karaktärsämnena har skolan numera ett gott samarbete med företag och

branschorganisationer och rapporterar inga svårigheter att hitta relevanta APU-platser till eleverna. Skolan har anordnat utbildningsdagar och träffar för handledare men deltagandet har varit sporadiskt. Hotell och Restaurangprogrammet vid skolan driver restaurangen "Vänerskutan" som är öppen för allmänheten vissa dagar varje vecka under terminstid. Genom "Vänerskutan" ges eleverna möjlighet att arbeta med målen i kursplanen under realistiska former.

Inspektionsbesöket vid Vänergymnasiet som Skolverket genomförde i maj 2004 visade på behov av förbättringsinsatser i skolans lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna i karaktärsämnen inom fordonsteknik. Inspektörerna har gått igenom de dokument som skolan nu använder och kan konstatera att kursplaneringarna utgår från de nationellt fastställda målen och betygskriterierna för respektive kurs. Intervjuer och dokument visar att skolans mål och planering i huvudsak ligger i linje med nationella mål och riktlinjer.

För genomförandet av de fastställda målen har Vänergymnasiet en arbetsplan. Intervjuer med rektorn, lärare och elever samt verksamhetsbesöken visar dock att skolan inte följer upp att undervisningen ligger i linje med målen för utbildningen. Skolan har i sin arbetsplan många utgångspunkter och ställningstaganden om hur verksamheten på skolan ska bedrivas men gör inga utvärderingar eller uppföljningar utifrån dessa. Verksamhetsbesök och intervjuer visar att kunskapssynen och synen på lärandet i skolan huvudsakligen speglar dem som uttrycks i läroplanen och kursplanerna men det finns variationer i kunskapssynen beroende på lärare och ämne. I sammanhanget vill inspektörerna framhålla som positivt att undervisningen i kärnämnen i stor utsträckning infärgas med exempel och resonemang som eleverna känner igen från sina yrkesområden. Inspektörerna ser dock skillnader i hur undervisningen involverar eleverna i att delta i diskussioner om kursens innehåll och arbetsmetoder liksom i hur lärarna i undervisningen lyckas engagera elevernas intresse och lust att lära. Exempelvis upplever inspektörerna i verksamhetsbesöken att det under vissa lektioner i kärnämnen inte råder arbetsro. Undervisningen uppvisar också skillnader i samverkan mellan olika ämnen. Elever ges följaktligen olika möjligheter till det helhetsperspektiv i utbildningen som förordas i programmålen. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att i sitt kvalitetsarbete analysera kopplingen mellan skolans sätt att arbeta och den bristande måluppfyllelsen i kärnämnen. Se ovan i avsnittet bedömning av resultaten under rubriken kunskaper.

Inspektörerna bedömer att skolan bättre bör följa upp att undervisningen oberoende av lärare och ämne utvecklas så att den svarar mot läroplanen och andra nationella mål och riktlinjer.

Individanpassning och stöd

I intervjuer med föräldrar och elever framkommer flera exempel på att elever som av olika anledningar misslyckats eller har haft svårigheter i sin tidigare skolgång i grundskolan och/eller på andra gymnasieskolor, nu har funnit sig tillrätta vid Vänergymnasiet. Intervjuer och verksamhetsbesök visar att skolan arbetar med att anpassa undervisningen efter varje elevs behov, intressen och förutsättningar. Av intervjuer med rektorn och lärare i karaktärsämnen framgår att skolan medvetet arbetar med att bygga upp elevernas självförtroende att klara skolans och arbetslivets krav. I verksamhetsbesök och intervjuer ger eleverna uttryck för att de i skolan känner sig respekterade, sedda och anser att

verksamheten fungerar väl även för dem som varit skoltrötta eller haft svårigheter.

Skolans bemanning ger eleverna stora möjligheter till undervisning i små grupper. I kärnämnen har skolan inte större grupper än 12 elever i varje grupp. Personal och elever uppger att eleverna alltid erbjuds stöd då de är i behov av det. Vänergymnasiet har rutiner för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilda stödinsatser. Klassföreståndaren har ett särskilt ansvar för detta. När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd diskuteras frågan med rektorn och vid behov i skolans elevvårdsteam. Stöd ges i första hand av elevens ordinarie lärare. En av lärarna är utbildad speciallärare och ger stöd till elever med läs- och skrivsvårigheter.

Inspektörerna bedömer att skolans arbete med att anpassa undervisningen och erbjuda särskilt stöd utifrån den enskilda elevens behov väl uppfyller författningarnas krav.

Enligt förordningen (1996:1206) om fristående skolor ska, om det framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att en elev behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och om eleven inte fyllt 18 år även elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Skolan upprättar åtgärdsprogram för elever i behov av särskilda stödåtgärder. De åtgärdsprogram som inspektörerna granskar varierar i kvalitet. Det finns åtgärdsprogram som inte preciseras så att det klart framgår vilka behov utredningen visar, vilken målsättning åtgärdsprogrammet har och vilka åtgärder som i praktiken ska genomföras. Vidare framgår inte alltid kopplingen mellan utredning, behov, målsättningar och åtgärder i åtgärdsprogrammen. Inte heller framgår alltid att eleven och elevens vårdnadshavare beretts tillfälle att delta i utarbetandet. För vissa av dessa elever har skolan i elevvårdskonferens protokollfört ett program som till innehåll bättre motsvarar vad som krävs av ett åtgärdsprogram. Av elevvårdskonferensprotokollet framgår också att eleven och elevens vårdnadshavare medverkat i upprättandet av programmet och att vidtagna åtgärder följts upp i elevvårdskonferensen. Vid samtal med elevvårdsteamet framkommer att lärarna själva upprättar åtgärdsprogram när elever kan befaras inte nå målen i ett enskilt ämne. Dessa åtgärdsprogram finns inte samlade hos rektorn eller elevvårdsteamet och följs inte alltid upp av dessa.

Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta med att förbättra åtgärdsprogrammets innehåll och se över rutinerna för upprättandet och uppföljning av åtgärdsprogram.

Bedömning och betygssättning

I intervjuer och verksamhetsbesök uppger eleverna att de anser sig ha god kännedom om vilka underlag som ligger till grund för betygssättningen och av elevernas och lärarnas beskrivningar bedömer inspektörerna underlagen som allsidiga. Eleverna uppger även att betygssättningen känns rättvis och likvärdig. De anser sig få god information om sina studieresultat och utvecklingsbehov inom kurserna vilket inspektörerna bedömer som positivt.

En förutsättning för att betygen ska vara rättvisa är att betygssättningen kvalitetssäkras så att lärares bedömningar är likvärdiga mellan skolor och kurser. De nationella kursproven ska fungera som ett hjälpmedel i det arbetet. I kurserna Matematik A och Engelska A är skillnaden vid skolan mellan provresultat och betyg påfallande stor. Skolan har etablerat samarbete med två gymnasieskolor med fordonsinriktning som ger lärarna i framförallt karaktärsämnen möjlighet att jämföra bedömningar och betygssättning i sina ämnen. De flesta av lärarna i kärnämnen har ingen kollega i samma ämne inom den egna verksamheten och kan därför inte i vardagen samverka kring bedömning och betygssättning i ämnet. Lärare som är ensamma i sitt ämne behöver ha ett systematiskt samarbete kring bedömning och betygssättning med kollegor som undervisar i samma kurs vid gymnasieskolan i kommunen eller i andra skolor. Detta gäller i särskilt hög grad kurser och ämnen där inga nationella prov finns. Enligt rektorn har skolan inlett ett samarbete med de fristående gymnasieskolorna i Skövde där även kompetensutveckling om betygssättning står på programmet senare under läsåret 2007/08. Vid inspektionsbesöket 2004 fann skolverket att det fanns ett behov av förbättringsinsatser när det gäller kvalitetssäkring av betygssättningen. Inspektörerna kan konstatera att förbättringar gjorts när det gäller lärarnas möjligheter att samverka med andra skolor men vill samtidigt påpeka att skolan bör komma längre än så. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör fortsätta förbättra sitt arbete med att säkerställa likvärdighet i betygssättningen och i sammanhanget särskilt analysera skillnaderna mellan provresultat i nationella kursprov och betyg samt vid behov vidta åtgärder.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder. Vidare ska enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten

Vid inspektionsbesöket vid Vänergymnasiet som Skolverket genomförde i maj 2004 fann Skolverket att det förelåg behov av förbättringsinsatser på ett antal områden. Inspektörerna har gått igenom de åtgärder skolan vidtagit sedan 2004 och finner att skolan arbetat medvetet och systematiskt med att förbättra dessa områden. Skolverkets förbättringsområden har blivit prioriterade mål för Vänergymnasiet. För samtliga områden kan inspektörerna konstatera att skolans verksamhet förbättrats. Skolan har använt sig av kvalitetsredovisningen för att följa upp arbetet med de prioriterade målen vilket inspektörerna bedömer som positivt. Dokumentstudier och intervjuer med rektorn och personal visar dock att skolan inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete där man med utgångspunkt i kunskapsresultaten gör utvärderingar, analyser och föreslår åtgärder för förbättrad måluppfyllelse. Som beskrivits tidigare i denna rapport konstaterar inspektörerna att inte heller skolans arbetsplan följs upp och utvärderas. I kvalitetsredovisningen saknas således väsentliga uppgifter om skolans resultat. Lika så analyseras inte i kvalitetsredovisningen hur exempelvis betygsresultat, resultat på nationella prov och avhoppsfrekvens är relaterade till metoder och förhållningssätt i undervisningen.

Inspektörerna bedömer att Vänergymnasiet bör arbeta med att bättre systematisera sitt kvalitetsarbete och att utveckla kvalitetsredovisningen till att vara ett instrument i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Ledning och intern kommunikation

Utifrån dokument och intervjuer bedömer inspektörerna att huvudmannen har god insikt i de författningar som styr skolans verksamhet och har förutsättningar att driva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Rektorn vid Vänergymnasiet startade skolan 2002 och äger AB Vänergymnasiet tillsammans med sin hustru som också är lärare vid skolan. Styrelsen består av dessa två personer. Rektorn har lång erfarenhet som skolledare i kommunal vuxenutbildning och gymnasieskola. Rektorn har också genomgått den statliga rektorsutbildningen.

Ledning av det pedagogiska arbetet utövar rektorn bl.a. i skolans veckomöten där aktuella utvecklingsfrågor tas upp, i utvecklingssamtal med lärarna och i den vardagliga kontakten med lärare och elever. Cirka 30 procent av sin arbetstid undervisar rektorn i fordonsprogrammets karaktärsämnen. Vid samtal med personal och elever ges en samstämmig bild av att rektorn är väl förtrogen med den dagliga verksamheten och att han har stort förtroende hos elever och personal.

Inspektörerna bedömer att rektorn är väl förtrogen med verksamheten och att han tar ett övergripande ansvar för den pedagogiska och administrativa utvecklingen.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgången till utbildning som skall erbjudas, öppenheten och urvalsregler, personalens kompetens samt läromedel, pedagogiska material och utrustning.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av eventuella avgifter samt skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Bestämmelser finns i bl.a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Tillgång till utbildning

Inspektörerna bedömer att eleverna huvudsakligen har god tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i författningarna.

Intagningsprocessen för skolan hanteras genom avtal med intagningskansliet för Gymnasium Skaraborg som är en samarbetsorganisation för gymnasieskolorna i regionen. Av intervjuer med rektorn framgår att intagningen sker i enlighet med gymnasieförordningens bestämmelser.

Vid inspektionsbesöket fanns 116 elever vid skolan. Enligt rektorn har några av dessa utländsk bakgrund. Vid skolan finns ingen elev som har modersmålsundervisning, svenska som andraspråk eller studiehandledning på modersmålet. Ingen elev har enligt skolan anmält intresse för modersmål eller svenska som

andraspråk. Skolan bedömer att ingen av eleverna med utländsk bakgrund har behov av studiehandledning på modersmålet. Av intervjuer framgår att skolan inte gör någon egentlig kartläggning av vilka behov som elever med utländsk bakgrund har utan utgår från att de elever som haft modersmål eller svenska som andraspråk i grundskolan är de som ska erbjudas detta också i gymnasieskolan.

Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra sina rutiner för att kartlägga behov av, informera om samt erbjuda modersmålsundervisning, svenska som andraspråk och studiehandledning på modersmål.

Personal

Av skolans 13 lärare är enligt inspektörernas bedömning 9 utbildade för den undervisning de i huvudsak bedriver. Skolan har nu fyra lärare anställda som har utbildning och yrkeserfarenhet inom respektive område men saknar lärarutbildning. En av lärarna genomgår praktisk pedagogisk lärarutbildning. För fordonsutbildningen har skolan haft svårt att rekrytera lärare och skolan har upprättat en kompetensutvecklingsplan för tre av lärarna inom fordon och transport som innebär att de får studera den praktiska pedagogiska påbyggnad som behövs för att bli lärare. Inspektörerna förutsätter att skolan fortsätter sina ansträngningar så att samtliga lärare vid skolan får utbildning för den undervisning de bedriver.

Skolan har ett avtal med vårdcentralen Vadsbokliniken som ger skolan tillgång till hälsoundersökningar och skolsköterska. Skolan har också avtal med en läkare i barn- och ungdomsmedicin som är Vänergymnasiets skolläkare. Samtliga elever vid Vänergymnasiet har genomgått hälsoundersökning. En av skolans lärare som också är utbildad och erfaren sjuksköterska har rollen som medicinskt ansvarig på skolan (MAS). Skolans MAS samordnar insatserna från Vadsbokliniken och skolläkaren och ansvarar också för att skolhälsovården bedrivs i enlighet med gällande bestämmelser.

Materiella resurser

Vid inspektionsbesöket vid Vänergymnasiet som skolverket genomförde i maj 2004 fanns behov av förbättringsinsatser i fordonsutbildningens utrustning och lokaler. Inspektörerna har gått igenom de åtgärder skolan vidtagit sedan 2004 och finner att såväl utrustning som lokaler för fordonsprogrammet motsvarar vad som fordras för att eleverna ska ges möjlighet att klara kraven i en modern yrkesutbildning.

Vid inspektionsbesöket 2004 fanns också behov av att förbättra tillgången till referensmaterial och Internet. Skolan har nu i lokalerna iordningställt ett öppet utrymme för eleverna där det finns tillgång till viss referenslitteratur och åtta datorarbetsplatser med Internetuppkoppling. Inspektörerna bedömer att eleverna vid Vänergymnasiet har tillgång till läromedel, utrustning och pedagogiskt material som behövs för att få en tidsenlig utbildning och för att nå målen för utbildningen.

Stabilitet

Inspektörerna har tagit del av årsredovisningen 2006 för Vänergymnasiet AB. Företaget är vinstgivande och uppvisar soliditet. Huvudmannen är nöjd med elevtillströmningen vid Vänergymnasiet. Till läsårsstarten hösten 2007 fanns

betydligt flera sökande än antalet platser. Skolan har under sina fem år varit i ett uppbyggnadsskede med ett ökande antal elever för varje år. Nu närmar sig skolan en full beläggning. Inspektörerna bedömer att skolan har en stabil ekonomi och en positiv utveckling av ansökningar till skolan.

Datum	Ort
2008-01-11	Göteborg

Mats Lindström

Mats Aronsson